

Vinjes trumfsignal W. B. Herseth

Helge Vinjes signalprinsipper er forlengst kjent verden over, etter at hans banebrytende bok "Presisjonsmotspill" i Terence Reeses oversettelse ble utgitt både i England og USA. Mindre kjent her i landet er Vinjes nyeste landevinning - de epokegjørende signaler i trumffargen. Grunnen til at jeg her tar opp disse trumfsignalene er at de teknisk sett er helt selvstendige signaler og derfor kan brukes av spillere som forøvrig ikke spiller "Vinje".

Helt siden Whistens dager har signalteknikken i trumffargen innskrenket seg til det gamle - mer eller mindre fordelaktige - trumfekko, som av og til kan gi spilleren verdifulle opplysninger, hvilket jo ikke er meningen. Her har Vinje gått nye veier og hans nye trumfsignal bygger på følgende prinsipp:

Enhver fordeling av en farge består av partall (likt antall kort) eller oddetall (ulikt antall kort). En renons regnes som partall og dermed blir det følgende fordelingstyper:

0 - 2 - 4 - 6 - (partall)
1 - 3 - 5 - 7 - (oddetall)

Analyserer en disse fordelingsmønstrene er det innlysende at enhver farge som jo består av 13 kort, nødvendigvis må bli fordelt rundt bordet:

- a) enten som 3 farger med oddetall og 1 farge med partall
- b) eller som 3 farger med partall og 1 med oddetall.

Andre muligheter foreligger ikke. Men da hver hånd også inneholder 13 kort, vil nøyaktig samme prinsipp også gjelde en hånds fordeling. En hånd med 4-3-3-3 fordeling inneholder som vi ser 1 farge med partall og 3 farger med oddetall. Tar vi fordelingen 4-4-3-2 så ser vi at denne hånd inneholder 3 farger med partall og 1 farge med oddetall. Ta en hvilken som helst fordeling av en hånd og De vil se at det ikke finnes noe unntak fra disse prinsippene.

Disse prinsipper har vært lite påaktet før en så skarp analytiker som Helge Vinje satte dem i system da han skapte sitt nye trumfsignal. Den epokegjørende nyhet er at trumfsignalet til Vinje ikke lenger innskrenker seg til å markere lengden i trumffargen, men i stedet viser hånds samlede fordelingsmønster.

Det er en landvinding i forsvarsspillet fordi en spiller jo alltid ser sin egen og blindemanns hender. Når en spiller også får rede på fordelingsmønsteret på makkers hånd, så finner han relativt lett ut fordelingsmønsteret på spillerens skjulte hånd. La oss se hvorledes Vinje klarer å få dette til:

Vinje innfører følgende signalregel:

a) Høy-lav markering i trumffargen viser at hånden har 1 farge med partall og 3 farger med oddetall.

b) Lav-høy markering i trumffargen viser at hånden har 1 farge med oddetall og 3 farger med partall.

Enkelt og genialt.

På grunnlag av disse enkle signaler kan makker fastslå fordelingsmønsteret på begge de skjulte hender så snart han får identifisert den ene fargen med partall (a) eller den ene fargen med oddetall (b). La oss kalle denne enslige fargen for singelfargen.

Hvis det er trumffargen som er singelfarge, er fordelingsmønsteret for de 3 øvrige farger dermed gitt. Hvis derimot trumffargen ikke er singelfarge vil

a) fordelingsutspill eller

b) fordelingskast i "nøkkelfargen" avklare det hele ganske snart under spillets gang, hvis da ikke

c) fordelingen kan utledes av meldingene.

Bridgejournalister over hele verden er organisert i The International Bridge Press Association som hver måned utgir sin Bulletin med verdensomspennende nyheter, teoretiske nyskapninger og meget annet. Da Vinje introduserte sitt nye trumfsignal i Bulletinen i 1978 kom responsen omgående og med begeistring.

Førstemann ute var en av verdens absolutte toppspillere, sveitseren ' Jean Besse som i sin bridgespalte i journal de Geneve ga sine lesere følgende eksempel:

E 10 9 5 4

E 10 9 5

kn 2

		kn 2		
6				
D kn 3		S/I		
K 10 5 4				
K 10 5 4 3				
Vest	Nord	Øst	Syd	
pass	3 kl	pass	2 NT	
pass	5 sp	pass	3 sp	
pass	pass	pass	6 sp	

Vest spiller ut sp 6 (Øst kan neppe ha noen sparhonnører når Vest har hele 9 hp). Spilleren tar for 2 sparhonnører (han har åpenbart 5 spar) og spiller så 3 ganger hjerter som bringer Vest inn. Hva skal så Vest returnere - ruter eller kløver?

Jean Besse tar for seg 2 mulige fordelinger på Østs og Syds hender:

- a)
		3 2
		7 4 2
		9 8 7 6
		9 8 7 6
	K D kn 8 7	
	K 8 7	
	E D 3	
	E D	
- b)
		3 2
		7 4 2
		9 8 7 6 3
		9 8 7
	K D kn 8 7	
	K 8 7	
	E D	
	E D 3	

Poenget er at Vest må returnere den fargen hvor Syd bare har 2 kort, fordi Syd har avkast for en taper på bordets fjerde hjerter. Skulle Vest komme til å spille opp til Syds E-D i den farge hvor han har 3 kort, vil han vinne, mens han går bet hvis Vest spiller opp til den fargen hvor Syd har E-D dobbel!

Jean Besse har dermed gitt sine lesere et tilsynelatende uløselig motspillsproblem som grunnlag for å introdusere Helge Vinjes nye Trumfsignal. Etter kort å ha redegjort for prinsippene for dette, viser han imidlertid hvor enkelt Vinjes trumfsignal løser Vests problem:

I eksempel a) spiller Øst sine 2 trumf i rekkefølge sp 2 - sp 3 som forteller at han har en farge med oddetall og følgelig 3 farger med partall. Oddetallsfargen må nødvendigvis være hjerter hvor Øst har fulgt farge 3 ganger. Følgelig må Øst ha fordelingen 2-3-4-4. Det betyr igjen at Syd har fordelingen 5-3-3-2. Altså skal Vest returnere kløver.

I eksempel b) spiller Øst sine 2 trumf i rekkefølge sp 3 - sp 2. Dette forteller at han har 1 farge med partall og 3 farger med oddetall. Da Øst åpenbart har dobbelton i trumf, må hans fordeling være 2-3-5-4 (han kan ikke ha 3 ruter og 5 kløver etter Syds 2 grandåpning) og følgelig har Syd fordelingen 5-3-2-3. I dette tilfelle skal derfor Vest returnere ruter. IBPA-Bulletin bragte hele Jean Besses analyse.

Dr. George Rosenkrantz fra Mexico, skaperen av Romex-systemet og en anerkjent toppspiller, fulgte etter med en meget rosende omtale av Vinjes trumfsignal. I en artikkel i IBPAs Bulletin skrev han: "Fascinert av Helge Vinjes nye trumfsignal bestemte jeg meg for å teste det sammen med Eddie Wold, min makker i The National Open Pairs at Houston" - hvoretter han gir et par eksempler på hvordan trumfsignalet gjorde motspiller lettere. Det ene eksemplet var:

	E 5	
	K D 3	
	D 10 7 5 2	
	E 9 6	
Wold		Rosenkrantz
K 8 7 6		D kn 10 3 2
8 6 4	S/A	10 2
8 4		K kn 9
K 10 7 5		D 3 2
	9 4	
	E kn 9 7 5	
	E 6 3	
	kn 8 4	

Kontrakt 4 hj. Utspill ru 8. Utspillet ble dekket med tieren, knekten og Esset. Så fulgte 3 ganger trumf og ruterskift som bragte Rosenkrantz inn på knekten. "Hvilken farge skal jeg skifte til?" spør Rosenkrantz, og

fortsetter: "Spørsmålet er: Har Syd 3 spar? - i så fall må jeg spille spar. Eller har han 3 kløver? i så fall må jeg angripe i kløver til tross for at mens sparspill er "safe" så vil kløverspill kunne gi spilleren sjansen til å vinne tre kløverstikk.

På trumfspillet hadde Wold markert 1 farge med oddetall, og dette måtte være i trumf. Hvis spilleren hadde 4 spar og bare 1 kløver, kunne han ha stjålet 2 spartapere fordi han da ikke behøvde å godspille ruterne. Dessuten var det overveiende sannsynlig at Wold hadde 4-4 framfor 6-2 i de sorte fargene. Følgelig måtte Syd ha 3 kløvere og 2 spar. Derfor returnerte jeg kløver i visshet om at sparskift ikke kunne bete kontrakten, mens det var en mulighet i kløver. Det stemte, mens et , safe" sparskift bare villeholdt spilleren nede på 4 trekk."

Den kjente engelske bridgeekspert E. P. Cotter (som har skapt Cotterkonvensjonen) er like begeistret. I sin bridgespalte i Financial Times skriver han: "For 20 år siden hadde Helge Vinjes fordelingssignaler en dyptgående innflytelse på forsvarsspillet. I sin nye bok har han betydelig utvidet hele signaliseringsteknikken. Det er en meget interessant bok, men bare, la meg fastslå det, for eget interesserte bridgespillere, og for bruk i turneringer sammen med en like interessert fast makker. jeg er meget imponert av sekvensutspillene mot grand og for andre utspill som "gir telling". Så det er ingen tvil om at Vinjes teorier har slått gjennom internasjonalt.

Vinjes trumfsignal, som viser hele håndens fordelingsmønster, er i prinsippet et fordelingssignal, men som tidligere nevnt med et langt større spektrum enn det tradisjonelle trumfekko. Når det gjelder fordelingssignalenes effektivitet, har jeg alltid framholdt at de nærmest har eliminert pseudoskvisen som spilleføring, og langt på vei gjort det mulig å forebygge skvis.

La meg derfor også gi et eksempel som viser hvilket ypperlig våpen Vinjes trumfsignal er mot en truende skvisfare:

	D 10 7 6	
	E 4	
	K D 8 5	
	K 9 8	
E 5 3		4 2
K 8 7 5		D 10 6 3
10 9 7 6	N/A	E kn 4
6 2		kn 10 7 3

K kn 9 8
kn 9 2
3 2
E D 5 4

Vest	Nord	Øst	Syd
	1 ru	pass	1 sp
pass	2 sp	pass	3 kl
pass	4 sp	pass	pass
pass			

Utspill sp 3.

Trumfutspillet har her en ødeleggende virkning. Syd kan ikke nå få stjålet 2 av bordets rutertapere med trumf når Øst kommer inn på ru ess. Syd aksepterer derfor trumfutspillet ved å fortsette med trumf i håp om at Vest har ru ess eller at kløverfargen gir 4 stikk. Vest stikker med sp ess og returnerer sp 5.

Allerede på dette tidspunkt har Øst full oversikt over fargenes fordeling. Vest har med sitt trumfsignal markert at han har 1 farge med oddetall, og da denne er identifisert som trumffargen, må han ha partall i de 3 sidefargene. I kløver, som er meldt av Syd, har han opplagt dobbelton. I ruter og hjerter må han enten ha to 4-kortfarger eller en 6-kortfarge og en dobbelton, høyst sannsynlig to 4-kortfarger.

Vests fordeling er dermed:

3 spar - 4 hjerter - 4 ruter - 2 kløver

mens Syd har:

4 spar - 3 hjerter - 2 ruter - 4 kløver

Derfor: Når Syd, som blir inne på tredjetrumfrunde, spiller ruter til blindemanns ru dame, har Øst mottrekket klart. Han stikker og returnerer ru knekt - det eneste tilbakespill som han vet er trygt. Imidlertid er ikke kontraktens skjebne avgjort med dette. Inne på ru K trekker Syd en liten hjerter mot hånden i hensikt å bruke hj 9 hvis Vest legger lavt. Vest må i tilfelle stikke med hj K, og situasjonen er denne:

D
E
8 5
K 9 8

-
8 7 5
10 9
6 2

K
kn 2
-
E D 5 4

-
D 10
4
kn 10 7 3

Vest er inne på hj K og returnerer ruter. Syd stjeler med sp K, blindemann spilles inn på hj ess og så følger sp Dame som skviser Øst i hjerter og kløver.

Denne skvisvarianten bør imidlertid Øst avverge. Han kjenner på det kritiske tidspunkt Syds nøyaktige fordeling takket være Vinjes trumfsignal. Når hjerter spilles fra blindemann, skal han derfor gå opp med hj dame, fordi Syd åpenbart ikke har K kn x i hjerter og E x x x i kløver. I så fall ville han opplagt først spilt 3 ganger kløver for å se om fargen satt rundt, for da kunne han dekke sin tredje hjerter med trumf på bordet og følgelig gjøre seg uavhengig av noen finesse i hjerter. Det Øst skal se, er at han risikerer å bli alene om å holde hjerter og kløver hvis Syd har hj kn 9 x og kl E D x x. Det er denne fare han avverger ved å gå opp med hj dame. Syd kan da ikke få i stand noen skvis og må gå bet.

Det skal innrømmes at det kreves et gjennomtenkt mottrekk fra Øst i den aktuelle situasjon. Men dette fremhever på den andre siden en vesentlig fordel ved Vinjes trumfsignaler. På et meget tidlig tidspunkt under spilllets utvikling blir Øst kjent med Syds fordelingsmønster. Innen motspillet er kommet til det kritiske punkt, har han derfor god anledning til å gjennomtenke hvilke muligheter Syd kan ha til å vinne kontrakten, og dermed også finne frem til riktig mottrekk.